

Rapport från konferens om utveckling av informationskompetens – Desarrollo de Habilidades Informativas - på Universidad Autónoma, Ciudad Juarez, Mexiko oktober 2006

av

Christina Tovoté

Stockholms universitetsbibliotek

Bakgrund

Sedan fem år tillbaka hålls vid universitetet i Ciudad Juarez i norra Mexiko en konferens om utvecklingen av informationskompetens vid universiteten i landet.

(Hela konferensen finns på spanska med en liten del översatt på den andra av dessa webbsidor: <http://www.uacj.mx/>, <http://www.uacj.mx/dhi/>. De kan ibland vara försvunna pga tekniska problem.)

Konferensen var från början nationell men sydamerikanska länder sänder numera några deltagare liksom de närliggande staterna i USA. Varje år inbjuds därutöver ett par utländska huvudtalare och ledare av workshops. Jag hade i år förmånen att bli inbjuden som en av två keynote speakers och kunde åka dit tack vare stipendier från BIBSAM och Svensk Biblioteksförening. Mexiko är som helhet inte precis vad man menar med ett u-land men de ekonomiska förhållandena är svåra och man har inte råd att betala de inbjudnas resor.

Platsen

Att Mexiko delvis är ett utvecklingsland med stora ekonomiska klyftor ser man inte mycket av här på gränsen till USA. Arbetslösheten kan hållas nere genom sk Maquiladoras, stora utländska tillverkningsindustrier, där mängder av inhemska arbetare får säker inkomst till minimilön.

Staden Juarez ligger i provinsen Chihuahua (samma namn som hundrasen, och man är hjärtligt trött på alla skämt om detta) och är sammanväxt med staden El Paso i USA på andra sidan den från alla västernfilmer kända floden Rio Bravo. Att det är en gränsstad märktes mest på kvällarna, då polisnärvaron var massiv i centrum. På landsbygden, dit vi kom sista dagen på utflykt till arkeologiskt intressanta platser, kunde också militärpatruller plötsligt dyka upp mitt i öknen för att kontrollera alla bilars eventuella narkotikagömmen. Det finns en legendbildning omkring staden Juarez, som har kallats Dödens stad därför att våldet är utbrett. Mord på unga kvinnor för några år sedan hade troligen anknytning till människo- eller droghandeln. Detta kom vi naturligtvis överhuvudtaget inte i kontakt med annat än när vi sökte information på webben. Själv har jag aldrig under tidigare resor mötts av en så stor gästfrihet, vänlighet och generositet som hos mexikanska kollegor. Gränsland är också överhuvudtaget intressanta med sin egen speciella kultur. Där bor ofta minoriteter, som flyttar fram och tillbaka över gränsen beroende på förföljelser i respektive land under olika tider. Här i Chihuahua finns t ex gott om mormoner och mennoniter. Mormonerna äger hela småstäder med prydliga skolbyggnader i centrum. Mennoniternas osttillverkning är vida känd och överallt på marknader såg man skyltar om den läckra "queso menonita". Och så finns naturligtvis alla indianstammar som Tarahumaras, Raramuri, Apache...

Vi utlänningar hade egna guider en del av tiden, som visade oss runt och berättade om kultur och förhållanden. Folkbibliotek är tyvärr mycket sällsynta i denna provins, fick vi veta. Vi besökte ett enda ganska litet men trivsamt och välbesökt stadsdelsbibliotek med de vanliga eldsjälarna som motorer. Universitetets eget bibliotek, där första dagens workshops och flera kvällsarrangemang ägde rum, är däremot stort och modernt med fullt utvecklat tekniskt stöd. Det var lätt att känna sig hemma och delta i professionella diskussioner omkring samma

service och stöd som vi ger våra forskare och studenter. När det gäller samarbetet runt informationskompetensen har man kommit längre. Lärarna vid detta och flera av de övriga universiteten går varje år kurser och blir uppdaterade för sin egen undervisning genom biblioteken samtidigt som bibliotekarier deltar i kursplaneringen ute på institutionerna. Att denna standard kan hållas är till stor del en mans förtjänst, Jesús Lau, tidigare universitetsbibliotekschef numera director för USBI – Unidad de Servicios Bibliotecarios y de Informacion – på universitetet i Veracruz.

Inbjudan

Jesús är ordförande i IFLA:s Section on Information Literacy, där jag tidigare var sekreterare, numera styrgruppsmedlem. Han utvecklade denna sektion från ett sk round table, där världens ledande specialister på området från början samlades. I sitt land Mexiko är han Mr IL himself, en outtröttlig entreprenör och resenär, på plats överallt i hela världen där informationskompetens står på dagordningen.

Konferensen i Juarez är hans skapelse och den har betytt oerhört mycket för universitetsbiblioteken i hela landet. Jesús är nu inte längre chef för Juarez´ universitetsbibliotek utan har flyttat till samma position i Vera Cruz men resultatet av hans initiativ lever vidare. Konferensen växer år för år och är nu känd och respekterad internationellt. Bland detta års 150 deltagare fanns kollegor från USA, Cuba, Spanien, Chile, Nicaragua, Nya Zeeland och Sverige.

Jesús frågade mig förra året under IFLA-mötet i Oslo om jag inte skulle vilja komma till konferensen nästa år och berätta om vårt nordiska nätverk NordINFOLIT, som skulle kunna tjäna som en förebild för liknande nätverk i Mellan- och Sydamerika. Naturligtvis såg jag det som en stor ära men trodde väl inte riktigt på att det skulle gå att ordna utan finansiering. Under hösten fick jag så en formell inbjudan och svarade ja under förutsättning att jag lyckades ordna respengar. När det sedan plötsligt var möjligt och dags att hitta något substantiellt att förmedla till latinamerikanska kollegor, förstod jag att jag inte riktigt trott att det skulle bli verklighet förrän då.

Konferensen

Jesús Cortés heter den nuvarande bibliotekschefen, som också var konferensens ordförande och organisatör tillsammans med en stor stab ur sin personal. Allt försiggick på spanska, ett språk som jag själv kan ta mig fram hjälpligt på. Simultantolkning fanns dock av de utländska gästernas föredrag och några av de övriga på önskemål av oss gäster.

Temat är något olika för varje konferens och detta år var det utvärdering och examination eller Assesment and Evaluation – Key Elements to Information Literacy Programs.

Tre späckade dagar startade med parallella workshops. Jag följde den som handlade om ALFIN, ett spanskspråkigt projekt som handlar om IL som generisk kompetens

www.mariapinto.es/alfineees/AlfinEEES.htm

och om att skapa excellens genom utvärdering och best practice. Den hölls av Gabriela Sonntag, coordinator för Information Literacy Program vid California State University, San Marcos, USA. Eftersom hela den dagslånga workshopen var på spanska fick jag nöja mig med att vara mer observatör än deltagare och under eftermiddagen ägnade jag mig åt att titta på själva biblioteket och tala med mexikanska kollegor om verksamheten.

Min egen presentation ägde rum andra dagen. Jag inledde av artighet på spanska och talade om hur vi arbetar i Sverige, på SUB, i Norden inom NordINFOLIT, i Europa inom EnIL och UNICA, internationellt inom IFLA och efter expertmötet i Alexandria 2005.

www.nordinfolit.org

www.ceris.cnr.it/Basili/EnIL/index.html

www.helsinki.fi/tietopalvelut/julkaiseminen/unica06.html

<http://www.ifla.org/VII/s42/index.htm>

http://www.infolit.org/International_Colloquium/index.htm

Kan NordINFOLIT vara en modell för ett samarbete inom Mexico och över gränserna i regionen? Den frågan ställde jag eftersom vi i Norden i vår tur har tagit efter USA åtminstone när det gäller den pedagogiska sommarskolan. Jag märkte ett stort intresse och har fått många kontakter för framtiden. Flera deltagare sa efteråt att man i Mexico framför allt har USA som modell men därefter kommer de nordiska länderna.

Se vidare min presentation i bifogad PDF-fil!

Den andra och för mig mest intressanta huvudtalaren var Patricia Ianuzzi som höll ett uppfordrande föredrag om ett lärande i förändring som kräver förändrade roller. Patricia är dekan för Libraries vid University of Nevada, Las Vegas (eller som programmet skämtsamt översätter det: The University of Snowfall in The Fertile Plains) och ett av de stora namnen på området i USA. Hennes specialitet är framför allt utveckling och implementering av program för informationskompetens i samarbete med lärare. Hennes tes är att universitetsbiblioteken måste bli inte bara integrerade utan ”embedded”. Men ”it takes a village”, som hon sa, vilket också var titeln på hennes föredrag. Det går inte på en gång utan kräver ett omfattande nytänkande och samarbete över alla gränser.

Glynis Shields från Nationalbiblioteket på Nya Zeeland höll i en av parallellsessionerna en presentation av ett projekt, där man hade undersökt studenters egen respektive lärares förväntningar och syn på deras dvs studenternas informationskompetens. Vi fick själva svara på hur vi trodde att studenter och lärare hade uppskattat förmågan varefter Glynis gav oss deras resultat. Det var som de flesta av oss väntat: studenterna värderar sin egen kompetens högt och lärarna har stora förväntningar på och tilltro till densamma. Verkligheten ser något annorlunda ut som vi alla vet.

Intryck och lärdomar

Jag fick som helhet en mycket positiv syn på den innovativa högre utbildningen vid de mexikanska universiteten och blev imponerad över bibliotekens professionalitet, som ibland ligger långt före vår egen när det gäller samarbete och integrering. Man delar verkligen på och utnyttjar alla resurser inklusive de mänskliga. Hur mycket vi alla har gemensamt i våra strävanden, hur olika vi ändå samtidigt är kan man fundera länge över.

De rena lärdomarna är många och jag kommer att sprida dem på olika sätt i mitt arbete både nationellt och internationellt.

För egen del är jag tacksam att jag fick denna möjlighet att uppleva en oförglömlig vecka i ett land långt borta och ändå nära genom fortsatta kontakter både elektroniska och förhoppningsvis även verkliga. Jag citerar slutligen med glädje texten i ett mail jag fick nyligen från konferensens ordförande Jesús Cortés: *“My colleagues and I have received a lot of congratulations for the success of the conference. It is clear for me that it was in a great part thanks to your presence and participation.”*

Stockholm den 20/12 2006

Christina Tovoté